Розділ 2. Без слова немає мови, а без мови - книги

Нова українська школа

Наша мова— безцінний скарб. А. Коваль «Наша мова»

Дата: 20.09.20234

Клас: 3-Б

Урок: літературне читання

Вчитель: Половинкина О.А.

Тема. Вступ до розділу. Наша мова— безцінний скарб. А. Коваль «Наша мова».

Мета: продовжувати знайомити учнів з українськими письменниками та мовознавцями; викликати інтерес до слова, його походження; навчати помічати незвичайне у звичайному; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Емоційне налаштування.

Доброго ранку, сонечко ясне! Доброго ранку, земле прекрасна! Доброго ранку, дерева багряні! Доброго ранку, квіти духмяні! Доброго ранку, птахи галасливі! Доброго ранку, діти щасливі!

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

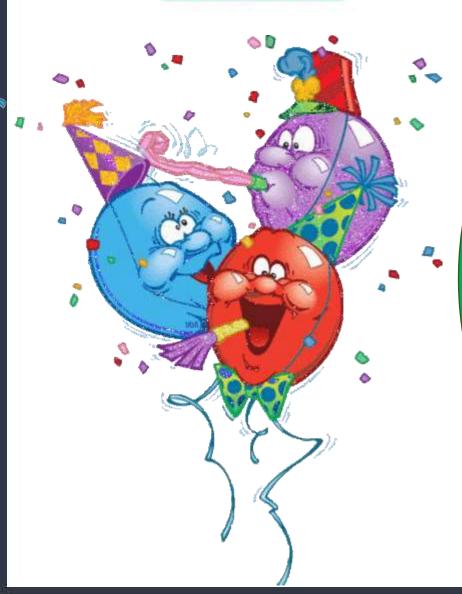
«Понюхайте квітку»

Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Святкові кульки»

Надуємо кульки.
Для цього
робимо глибокий
вдих носом і
плавно
видихаємо
повітря ротом,
надуваючи щоки.

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Задми свічки»

- Уявіть, що перед вами – іменинний торт. На ньому багато маленьких свічок. Зробіть глибокий вдих і намагайтеся задути якомога більше свічок.

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

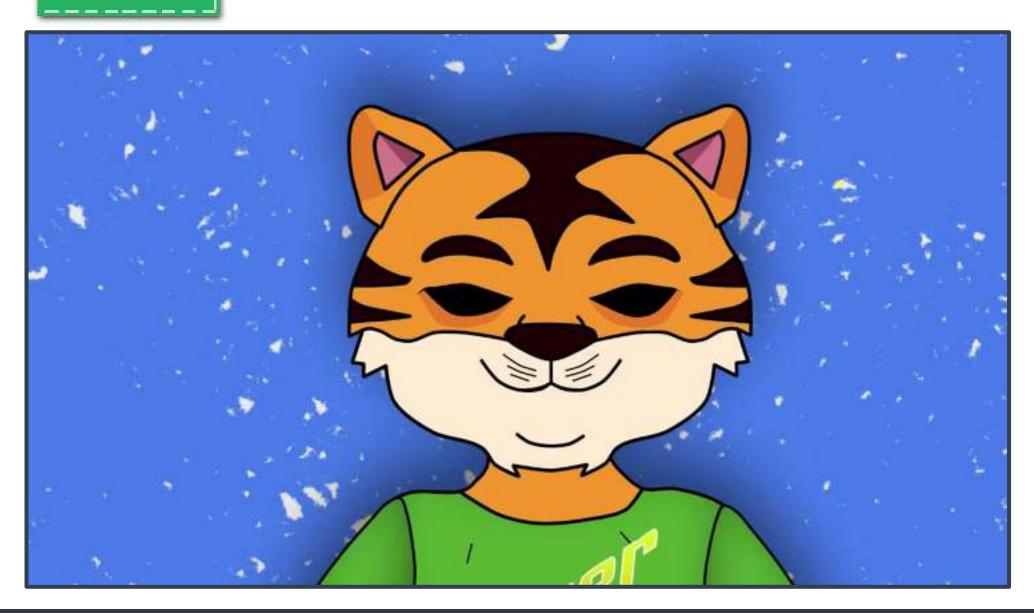
«Подми на гарячий чай»

- Уявіть, що перед вами — гарячий чай. Зробіть глибокий вдих і подуйте на нього.

Рухлива вправа для очей.

Вступне слово до розділу. Читання тексту вчителем.

Слово, мова, книга... Без них не можна уявити нашого життя. Вони несуть світло знань, дають людям змогу почути та зрозуміти одне одного.
У цьому розділі ви прочитаєте вірші й оповідання про те, як виникла й розвивалася наша мова, як створювалися книжки, як їх потрібно читати й берегти.

підручник. **Сторінка**

Вступне слово до розділу. Читання тексту вчителем.

Читаючи твори цього розділу, ви будете:

- визначати нову інформацію;
- дізнаватися значення незнайомих вам слів;
 - ❖ запам'ятовувати відомості, які виділено в тексті;
 - знаходити у тексті ключові слова;
- добирати заголовки до частин тексту; вчитися стисло переказувати прочитане;
 - у «Медіавіконці» познайомитесь із Музеєм книги і друкарства.

Вступне слово до розділу. Читання тексту вчителем.

Мова для нас — явище звичне.

Здається, вона існувала завжди. Але це не так. Українська мова, якою ми зараз розмовляємо, розвивалася протягом багатьох століть. Розвивається вона й нині. Дізнаватися про значення старих і нових слів, їх походження дуже цікаво й повчально. Інколи історія одного слова може багато розповісти про давні події, відкриття, зв'язки між народами.

підручник. **Сторінка**

Вступне слово до розділу. Читання тексту вчителем.

Досліджуючи таємниці мови, учені відкривають не лише історію слів, а й життя народу, його душу. Захопливі розповіді про те, як приходять до нас нові слова, хто їх придумує, як вони мандрують світом, створила відома вчена-мовознавиця Алла КОВАЛЬ.

Пригадаємо - письменниця Алла Коваль.

Алла Петрівна Коваль -

українська письменниця мовознавець, доктор філологічних наук, професор.

Підручник. **Сторінка**

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

винайдення прислухайтеся навко́ло сусі́дній помічаємо звучання звернена

припустимо первісна скоцюрбилась щільніше сторожко геніа́льного винайшли

Стіна слів. Словник.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Якими були люди до винайдення мови?». Читання тексту вчителем.

НАША МОВА (Скорочено)

Якими були люди до винайдення мови?

Прислухайтеся: з ранку й до вечора навколо вас звучить мова. Ось у сусідній кімнаті з кимось розмовляє мама, з вулиці долітають ледь чутні голоси людей. Ми всі так звикли до цього, що майже не помічаємо звучання мови.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Якими були люди до винайдення мови?». Читання тексту вчителем.

Ми чуємо її лише тоді, коли вона звернена до нас безпосередньо*.

А тепер припустимо на хвилинку, що мови нашої — та й інших мов на землі — ще немає. Якою була б земля? Якими були б ми? Навіть уявити важко, яка б це була сумна й похмура картина: немає великих міст, ба, навіть малих сіл, не ходять поїзди, не літають літаки, немає автомобілів, скрізь тихо, пусто й CYMHO.

підручник. **Сторінка**

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Якими були люди до винайдення мови?». Читання тексту вчителем.

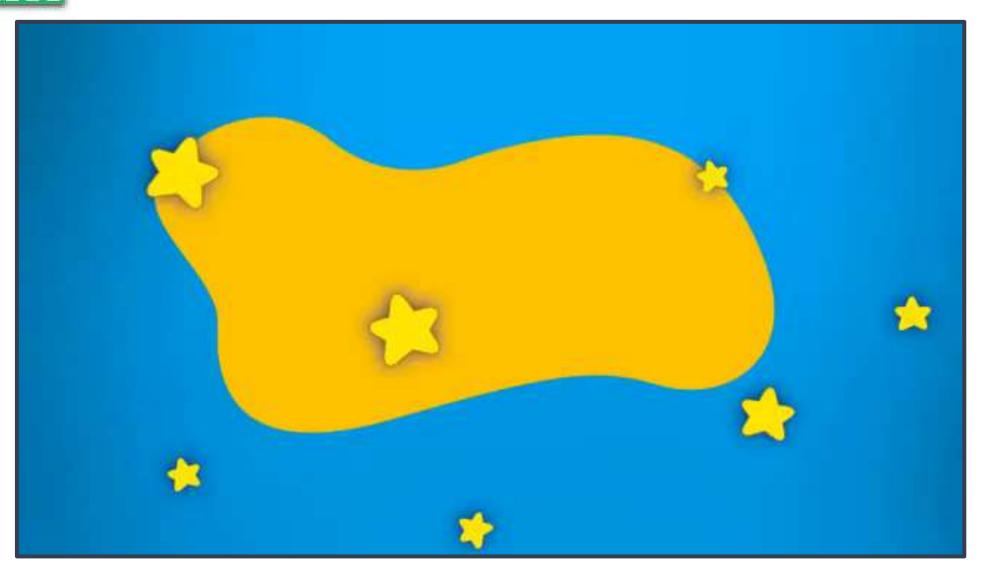
А хто там боязко визирає печери? Та то ж первісна людина! Скоцюрбилась від холоду й страху, щільніше натягає на голі плечі якусь шкуру, сторожко оглядається... Такими наші пращури* були колись, такими б надовго вони зоставались, якби не зробили геніального відкриття: винайшли мову.

Фізкультхвилинка.

Читання оповідання учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

_{Підручник.} Сторінка Всим. ррих

Жова українська школа

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

допомагала порозумітися їхньому разом корчувати звільняючи приручати

пасти первісних нечітким супроводжували порозумітися змінювалися розвивалася

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту вчителем.

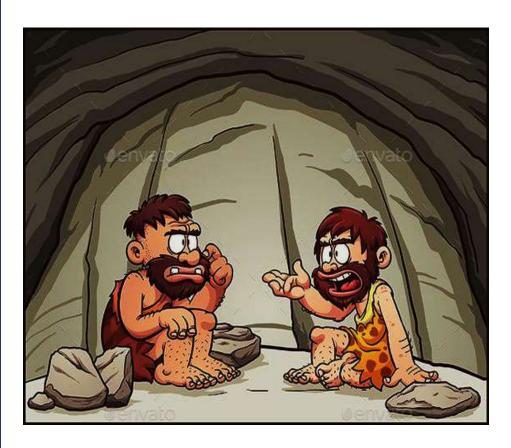
Чому поява мови докорінно змінила життя людей?

Мова допомагала людям порозумітися між собою, ставала у пригоді нашим предкам їхньому важкому житті. Разом, великим родом, легше було корчувати ліс, місце для посівів, звільняючи разом приручати, а потім пасти худобу. І якщо раніше кожен сам повинен був додуматися до того, як зробити ту чи іншу роботу, то, маючи мову, можна було розповісти

_{Підручник.} Сторінка

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту вчителем.

молодшим про все, передати їм свій досвід.

I тепер кожному наступному поколінню людей не треба було розпочинати все із самого початку.

Мова первісних людей була дуже бідною. Вона складалася з небагатьох слів. Значення кожного такого слова було нечітким, його супроводжували жестами, які допомагали людям порозумітися. Та минали століття, змінювалися люди, розвивалася й мова...

_{Підручник.} Сторінка

Читання оповідання учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

_{Підручник}. Сторінка

Робота в групі. Поміркуйте разом над порадами автора щодо вивчення мови.

- ❖ Як ви зрозуміли виділені речення?
- ❖ Прочитайте заголовки до частин тексту. Це буде його план.
- ❖ Підготуйтесь удома до стислого переказу прочитаного.
 - ❖ Передайте послідовність розвитку мови.

_{Підручник.} Сторінка

Вправа «Інтерв'ю».

Що нового ви сьогодні дізнались?

Що найбільше ваш вразило чи здивувало під час уроку?

Що було цікавого на уроці?

Про що б ви хотіли ще дізнатися?

Пояснення домашнього завдання.

Підручник с.19-21.
Прочитайте текст Алли Коваль «Наша мова», склади сенкан до слова мова.

Аудіо, відео звіт читання та фото сенкану надсилайте на освітню платформу H.uman Творчих успіхів!

Рефлексія. Оберіть відповідну цеглинку лего.

На уроці мені дуже сподобалось.

На уроці мені сподобалось.

На уроці мені не сподобалось.